

'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

B.A. Honours 1st Semester Examination, 2023

GE1-P1-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. Answer any **three** questions of the following: 6×3 = 18
- (a) Join and disjoin the Sandhi any **six** of the following: 1×6 = 6
- (i) सदा + एव, (ii) प्रति + इतिः, (iii) दया + अर्णवः, (iv) अनु + एषणम्, (v) मधु + ऋते,
(vi) गणेशः, (vii) मनीषा, (viii) वधूत्सवः, (ix) पावकः ।
- (b) Decline any **six** of the following: 1×6 = 6
- (i) मुनि in षष्ठी-बहुवचन ।
(ii) फल in द्वितीया-एकवचन ।
(iii) युष्मद् in सप्तमी-बहुवचन ।
(iv) नदी in तृतीया-एकवचन ।
(v) लता in षष्ठी-द्विवचन ।
(vi) साधु in चतुर्थी-एकवचन ।
(vii) अस्मद् in तृतीया-बहुवचन ।
(viii) वणिज् in द्वितीया-एकवचन ।
(ix) वधू in सप्तमी-बहुवचन ।
- (c) Conjugate any **six** of the following: 1×6 = 6
- (i) 'स्था' in लट् उत्तमपुरुष-बहुवचन ।
(ii) वृश् in लोट् मध्यमपुरुष-एकवचन ।
(iii) 'भू' in लङ् प्रथमपुरुष-द्विवचन ।
(iv) लिख् in लट् उत्तमपुरुष-एकवचन ।
(v) हन् in लोट् मध्यमपुरुष-एकवचन ।
(vi) दा in लङ् प्रथमपुरुष-बहुवचन ।
(vii) कृ in लृट् उत्तमपुरुष-द्विवचन ।
(viii) गम् in विधिलिङ् मध्यमपुरुष एकवचन ।
(ix) सेव् in लङ् प्रथमपुरुष बहुवचन ।

(d) Account for the case-endings any *three* of the following underlined words:

2×3 = 6

- (i) शिशुः पादेन खञ्जः ।
(ii) बालकाय रोचते मिष्टम् ।
(iii) दन्तयोः हन्ति कुञ्जरम् ।
(iv) रुदतः पुत्रस्य पिता जगाम ।
(v) गुरवे नमः ।
(vi) दुःखात् रोदिति बाला ।

UNIT-II

2. Answer any *one* question of the following:

12×1 = 12

- (a) Write a detail note on Kalidasa as a dramatist.
(b) Write a brief note on six Vedangas of the Vedic literature.

3. Write short notes on any *four* of the following:

3×4 = 12

अथर्ववेदः, हितोपदेशः, सायणः, त्रयी, मृच्छकटिकम्, संवाद-सूक्तम्, बुद्धचरितम् ।

UNIT-III

4. Answer any *one* of the following:

12×1 = 12

- (a) Bring out the dramatic significance of the introduction of the song of 'हंसपदिका' in the beginning of the V Act of the 'अभिज्ञान-शकुन्तल'.
- (b) Describe the scene of departure of Sakuntala from the hermitage of Sage Kanva to her husband's place हस्तिनापुर.

5. Translate into English or Bengali any *one* of the following verses:

6×1 = 6

- (a) (i) यदालोके सूक्ष्मं व्रजति सहसा तद्विपुलतां
यदद्वा विच्छिन्नं भवति कृतसन्धानमिव तत् ।
प्रकृत्या यद्वक्रं तदपि समरेखं नयनयो-
र्न मे दूरे किञ्चित् क्षणमपि न पार्श्वे रथजवात् ॥
- (ii) पातुं न प्रथमं व्यवस्यति जलं युष्मास्वपीतेषु या
नादत्ते प्रियमण्डनापि भवतां स्नेहेन या पल्लवम् ।
आद्ये वः कुसुमप्रसूतिसमये यस्या भवत्युत्सवः
सेयं याति शकुन्तला पतिगृहं सर्वैरनुजायताम् ॥

OR

- (b) (i) शमप्रधानेषु तपोधनेषु गूढं हि दाहात्मकमस्ति तेजः ।
स्पर्शानुकूला इव सूर्यकान्तास्तदन्यतेजोऽभिभवाद् वमन्ति ॥
- (ii) यास्यत्यद्य शकुन्तलेति हृदयं संस्पृष्टमुत्कण्ठया
कण्ठः स्तम्भितवाष्पवृत्तिकलुषश्चिन्ताजडं दर्शनम् ।
वैकल्यं मम तावदीदृशमिदं स्नेहादरण्यौकसः
पीडयन्ते गृहिणः कथं नु तनयाविश्लेषदुःखैर्नवैः ॥

—x—